

Lausunto
20.8.2026

VN/22496/2026

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo.stm@gov.fi

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry:n lausunto

Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaalihuoltolain, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 113/2025 vp) täydentämisestä

1 SuPer pitää tärkeänä, että sosiaalihuollossa käytettävistä teknologisista ratkaisuista määrätään lainsäädännöllä.

Esitetty lakiuudistus lisää asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua sekä asiakkaiden ja työntekijöiden oikeusturvaa. Lainsäädäntö vahvistaa myös valvontaviranomaisten yhtenäisiä käytäntöjä.

2 Teknologiavälitteisesti tehtävä arvio asiakkaan voinnista vaatii ammattitaitoa

Pykäläehdotukset 47 a §, 47b § ja 47 c §

Ehdotetut teknologiset ratkaisut korostavat työntekijän arviointiosaamisen merkitystä. SuPer pitää väittämättömänä, että työnantajan on huolehdittava työntekijöiden ammattitaidosta arvioida asiakkaan vointia etänä.

3 Henkilöstön määrän on vastattava asiakkaan tarpeita teknisestä valvonnasta huolimatta

SuPer pitää hyvänä, että sosiaalihuoltolain 48 § on täsmennetty niin, että henkilöstön määrän tulee teknisestä valvonnasta huolimatta vastata asiakkaiden tarpeisiin.

4 Asiakkaan tulee jatkossakin saada tarvitsemansa palvelut laadukkaasti, vaikka hän kieltäytyisi teknologisten ratkaisujen käytöstä

Asiakkaan kieltäytyminen teknologisten ratkaisujen käyttöönotosta ei saa johtaa palveluiden heikkenemiseen. Asiakkaalle tulee tästä huolimatta tarjota hänen tarpeeseensa nähden oikea-aikaiset ja laadukkaat palvelut. Asiakkaan palveluvaje heijastuu negatiivisesti hänen hyvinvointiinsa kuormittaen muita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Lisäksi asiakkaan palveluvaje lisää ammattihenkilöiden eettistä kuormittumista.

5 SuPer vastustaa teknologian vähentävää vaikutusta hoitohenkilöstön määrään ympärivuorokautisessa palveluasumisessa

Viitaten kokonaisesitykseen; Jotta teknologian käyttöönotolla olisi oikeasti hoidon laatua ja asiakasturvallisuutta parantava vaikutus, olisi sen oltava henkilöstön tukena, ei henkilöstöä korvaavana myös 0,6 ylittävässä henkilöstömitoituksessa. SuPer vastustaa ehdotusta, jossa teknologia voitaisiin laskea mukaan henkilöstömitoitukseen 0,6 ylimenevältä osalta 0,04 osuudella.

1.1.2025 useat työnantajat laskivat ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen henkilöstön määrän arvioimatta asiakkaiden hoitoisuutta, vaikka laki määrää, että mitoituksen on oltava korkeampi, jos asiakkaiden hoidon tarve sitä vaatii. Tämä vähensi ympärivuorokautisen palveluasumisen henkilöstöä usealla tuhannella työntekijällä.

Vaikka hyvinvointialueella on velvollisuus ohjata, valvoa ja varmistaa, että iäkkäiden ympärivuorokautisten toimintayksiköiden henkilöstömitoitus on riittävä ja vastaa asiakkaiden palvelujen tarpeita, tämä ei toteudu.

Työntekijöiden viesti on, että ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaiden hoidon laadukas toteuttaminen sekä asiakasturvallisuus on nyt joka päivä uhattuna. Työntekijät väsyvät, eettinen kuorma on kasvanut ja työn mielekkyys on kadonnut.

6 Ympärivuorokautisen palveluasumisen yöhoitajia tulee tosiasiallisesti lisätä, ei vähentää.

Viitaten kokonaisesitykseen; Yöaikaista hoitohenkilökuntaa on mahdotonta vähentää THL:n arvioimaa 0,02. Ympärivuorokautisen hoidon yksiköissä on jo nyt pääsääntöisesti vain yksi yöhoitaja, joka jo tällä hetkellä joutuu jättämään yksikön ilman valvontaa, koska hänellä on vastuullaan useita yksiköitä samaan aikaan. Tässä tilanteessa teknologiasta voi olla valvonnallista apua asiakas- ja työturvallisuuteen, mutta parityöskentelyyn tarvitaan kaksi ihmistä.

Parityöskentelyä tarvitaan, koska ympärivuorokautisessa hoidossa on aina läsnä asiakkaita, jotka tarvitsevat avustettua asentohoitoa painehaavojen ehkäisemiseksi.

Painehaavat aiheuttavat asiakkaalle kärsimystä ja niiden hoito kustannusten nousua. Suomessa painehaavojen kustannukset ovat 2-3 % terveydenhuollon kokonaiskustannuksista. 2025 julkaistun väitöstutkimuksen mukaan suositus on, että vuoteessa olevaa asiakasta ei käännetä yksin hankauksen ehkäisemiseksi. Vaikka asiakkaalla olisi käytössä vaihtuvapaineinen patja tai vastaava matalapaineipatja, asentohoitoa (kääntämistä) jatketaan normaalisti. Kantapäiden kohdan alue (patjan pinta-ala) on niin pieni, että patjan paineen vaihtuminen ei yksinään riitä ehkäisemään painehaavoja kantapäissä, jos asiakas on samassa asennossa (Sirpa Mäki-Turja-Rostedt 2025 "Preventing pressure ulcers in longterm older people care - Development, implementation and evaluation of the effectiveness of a Consistent Practice Intervention").

Lausunto
20.8.2026

7 SuPer vastustaa esityksen säästötavoitetta

Viitaten kokonaisesitykseen; Annetussa esityksessä teknologian käyttöönottoa perustellaan pääsääntöisesti niukkenevien henkilöstöresurssien oikealla kohdentamisella vapauttamalla aikaa asiakkaiden kohtaamiselle. Nämä mainitaan esityksen useassa kohdassa. Samalla esityksellä tavoitellaan kuitenkin 36 miljoonan euron säästöä ikääntyneiden ympärivuorokautisesta palveluasumisesta.

Mikäli teknologia vähentäisi henkilöstön määrää, aikaa asiakkaan kohtaamiselle ei todellisuudessa jäisi yhtään enempää. Koska teknologiasta pitää myös huolehtia, aikaa asiakas kohtaamisille jäisi mahdollisesti vielä vähemmän kuin nykyään.

Helsingissä 20.8.2026

Päivi Inberg, puheenjohtaja
paivi.inberg@superliitto.fi

Jussi Salo, kehittämisjohtaja
jussi.salo@superliitto.fi

SuPer ry
www.superliitto.fi
Puhelin: 09 2727 910

Lisätietoja lausunnosta antaa asiantuntija Sari Ilonummi, p. 050 3416079, sari.ilonummi@superliitto.fi